

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
БІЛОЦЕРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

ЗАТВЕРДЖУЮ
Голова приймальної комісії
Білоцерківського НАУ
Ректор, академік НААН

А.С. Даниленко
"25" лютого 2019 р.

**ПРОГРАМА
ФАХОВОГО ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ
для вступників на освітньо-професійну програму підготовки фахівців
освітнього ступеня «Бакалавр»
за спеціальністю
051 «Економіка»**

Біла Церква – 2019

Тестові завдання для вступу на навчання за освітньою програмою 051 «Економіка» освітнього ступеня «Бакалавр» складається з 25 запитань із комплексу фахових дисциплін, представлених запитаннями, що потребують обрання однієї або кількох відповідей із запропонованого набору варіантів, вибору відповідності або їхньої послідовності.

Метою тестування за фахом є перевірка відповідності знань, умінь і навичок вступників програмним вимогам, з'ясування компетентності та оцінка ступеня підготовленості вступників для отримання ОС «Бакалавр».

Оцінювання знань вступників на вступних випробуваннях здійснюється за шкалою від 100 до 200 балів. За правильне розв'язання одного питання вступник може отримати 4 бали. Відсутність відповіді або неправильна відповідь оцінюється в 0 балів. Мінімальна кількість балів для подальшої участі у конкурсному відборі повинна складати 100 балів. Час виконання тестових завдань становить 60 хвилин.

ПЕРЕЛІК ДИСЦИПЛІН, ЩО ВІНОСЯТЬСЯ НА ВСТУПНЕ ВИПРОБУВАННЯ

Для складання вступних випробувань з фахових дисциплін для вступу на програму підготовки фахівців освітнього ступеня «Бакалавр» за спеціальністю «Економіка» на базі освітньо-кваліфікаційного рівня молодшого спеціаліста були включені завдання з таких тем:

I. Економічна теорія

1. Економічні закони та категорії і їх класифікація.
2. Суть власності, її економічні та юридичні сторони.
3. Виробнича діяльність і потреби. Закон зростання потреб.
4. Ресурси і фактори виробництва. Поєднання факторів виробництва.
5. Ефективність виробництва, її сутність, види, економічні і соціальні показники
6. Форми організації суспільного виробництва: натуральне і товарне виробництво.
7. Товар і його властивості. Альтернативні теорії вартості.
8. Закон вартості: суть, функції, механізм дії.
9. Теоретичні концепції виникнення і суть грошей. Функції грошей та їхня еволюція.
10. Причини виникнення і суть інфляції.
11. Види і соціально-економічні наслідки інфляції. Показники інфляції.

12. Сутність ринку, його функції та умови формування.
13. Еволюція ринку. Сучасні моделі ринкового господарства.
14. Поняття про попит. Закон попиту. Внутрішні і зовнішні фактори, що впливають на попит.
15. Поняття про пропозицію. Закон пропозиції. Фактори, що впливають на пропозицію.
16. Еластичність попиту і пропозиції.
17. Конкуренція як рушійна сила ринкової економіки. Сутність і функції конкуренції. Закон конкуренції.
18. Антимонопольна діяльність держави.
19. Сутність підприємництва, його функції та умови існування.
20. Підприємство(фірма): поняття і умови функціонування підприємства.
21. Капітал як економічна категорія товарного виробництва. Загальна формула капіталу.
22. Винагорода за працю в ринковій економіці і заробітна плата .
23. Форми і системи заробітної плати.
24. Сутність витрат виробництва. Теорія витрат К. Маркса і неокласична теорія витрат.
25. Собівартість продукції, її види та структура. Шляхи зниження собівартості продукції.
26. Дохід та прибуток підприємства, фактори, що його визначають. Економічна роль прибутку.
27. Сутність, функції і особливості ринкової ціни. Чинники, що впливають на формування ціни. Теорії ціноутворення.
28. Сутність, види і джерела формування доходів населення. Номінальні і реальні доходи.
29. Сутність і багатогранність процесу суспільного відтворення.
30. Система національних рахунків та її основні макроекономічні показники.
31. Валовий національний продукт (ВВП) та методи його розрахунку.
32. Сутність і структура національного багатства.
33. Соціально-економічний зміст і форми прояву зайнятості.

34. Безробіття: причини, суть, форми і наслідки. Рівень безробіття.
35. Еволюція теоретичних концепцій ринку праці, зайнятості та безробіття.
36. Необхідність, сутність і функції фінансів. Моделі фінансових відносин.
37. Податкова система: сутність, функції, структура.
38. Кредитна система та її структура.
39. Міжнародна економічна інтеграція.
40. Україна і світове господарство.

II. Мікроекономіка

1. Предмет і методологія мікроекономіки.
2. Мікроекономічні моделі.
3. Корисність в економічній теорії та проблеми її виміру. Сукупна та гранична корисність. Функція корисності.
4. Закон спадної граничної корисності блага. Процес споживання та динаміка зміни сукупної та граничної корисності.
5. Попит і закон попиту. Функції попиту. Пояснення закону попиту базовими положеннями теорії поведінки споживача.
6. Пропозиція і закон пропозиції. Функція пропозиції. Аналіз змін пропозиції та обсягу пропозиції.
7. Взаємодія попиту і пропозиції. Ринкова рівновага. Підприємство як суб'єкт ринку та виробничо – ринкова система.
8. Поняття витрат виробництва та їх класифікація (види).
9. Модель ринку досконалої конкуренції та її характеристики.
10. Модель “чистої монополії” та її характеристики. Монопольний ринок у короткостроковому періоді.
11. Основні ознаки олігополістичного ринку.
12. Ринок монополістичної конкуренції та його ознаки.
13. Монополістична конкуренція та ефективність.
14. Нецінова конкуренція.
15. Пропозиція праці на досконало конкурентному ринку праці. Стан рівноваги конкурентного ринку праці.

16. Капітал як фактор виробництва. Форми капіталу. Сучасні визначення капіталу.
17. Ринок землі і рентні відносини. Рента.
18. Праця як фактор виробництва. Формування ціни праці у різних ринкових ситуаціях.
19. Картельні угоди: визначення квот, умови реалізації, протиріччя, ефективність.
20. Ціноутворення за олігополії: загальна характеристика.

III Економіка підприємства

1. Методи та методика вивчення дисципліни «Економіка підприємства».
2. Правові основи створення та функціонування підприємства.
3. Класифікація підприємств.
4. Організаційні структури управління підприємством, їх характеристика.
5. Сутність прогнозування діяльності підприємства.
6. Поняття, класифікація і структура персоналу підприємства.
7. Продуктивність праці, показники та методи її вимірювання.
8. Фактори зростання продуктивності праці.
9. Організація і нормування праці на підприємстві.
10. Поняття і класифікація основних фондів підприємства.
11. Структура і оцінка основних фондів.
12. Економічна суть та склад оборотних фондів та фондів обігу.
13. Джерела формування оборотних засобів підприємства.
14. Показники ефективності використання оборотних коштів.
15. Інвестиційна діяльність та інвестиції, їх види та характеристика.
16. Поняття і види інноваційної діяльності.
17. Виробничі процеси, їх класифікація та принципи організації.
18. Виробнича потужність та методи її визначення.
19. Суть і значення інфраструктури підприємства.
20. Виробнича інфраструктура та її економічне значення.
21. Соціальна інфраструктура підприємства

22. Сутність та методи мотивації праці.
23. Поняття і види заробітної плати.
24. Поняття і класифікація витрат виробництва.
25. Суть та види собівартості продукції.
26. Поняття, функції та види цін.
27. Мета та методи ціноутворення.
28. Економічні результати діяльності підприємства.
29. Формування доходу підприємства.
30. Формування і використання прибутку підприємства.
31. Рентабельність як показник ефективності роботи підприємства.
32. Оцінка фінансово-економічного стану підприємства.
33. Суть, принципи та методи державного регулювання.
34. Суть і мета реструктуризації підприємства.
35. Суть, причини і моделі банкрутства.

IV. Регіональна економіка

1. Регіональна економіка, її суть і предмет дослідження.
2. Загальні закономірності розміщення продуктивних сил, їх об'єктивний характер.
3. Основні критерії розміщення продуктивних сил. Основні фактори розміщення продуктивних сил.
4. Поняття "економічний район", типи економічних районів, об'єктивний характер їх формування та роль в управлінні економікою і територією.
5. Спеціалізація і комплексний розвиток регіонів в умовах ринкових відносин. Три групи галузей регіонального комплексу.
6. Державна регіональна економічна політика, її суть, мета та основні завдання.
7. Демографічний і трудовий потенціал України та її регіонів і їх вплив на розвиток і розміщення продуктивних сил (виробництва).
8. Ринок праці та забезпечення раціональної зайнятості населення України, регіональні особливості безробіття.

9. Природно-ресурсний потенціал України та її регіонів, його структура. Економічна оцінка природних ресурсів.

10. Мінеральні ресурси, їх структура, промислові, балансові та загальні запаси, їх значення.

11. Земельний фонд, його структура, проблеми охорони і раціонального використання земельних ресурсів.

12. Водні ресурси, їх народногосподарське значення та проблеми раціонального використання, охорони і відтворення.

13. Лісові ресурси, їх народногосподарське значення, особливості розміщення та проблеми раціонального (комплексного) використання.

14. Рекреаційні ресурси України, їх структура та особливості розміщення.

15. Господарський комплекс України, його суть, галузева структура і трансформація в ринкових умовах.

16. Виробничий і науково-технічний потенціал України, його регіональні особливості.

17. Соціальний комплекс України, його суть, галузева структура і регіональні особливості розміщення.

18. Сітка економічних районів України, їх територіальна структура і спеціалізація.

19. Диференціація регіонів за рівнем соціально-економічного розвитку. Депресивні території України.

20. Соціально-економічні і екологічні проблеми розвитку регіонів України та шляхи їх вирішення.

21. Сутність і значення міжнародних економічних зв'язків для розвитку економіки України.

22. Експортний потенціал України: значення в розвитку економіки і регіональні особливості його структури.

23. Принципи раціонального природокористування.

24. Науково-технічний прогрес та економіка природокористування

25. Сталий розвиток: екологічна, соціальна та економічна складова.

V. Макроекономіка

1. Економічна система як об'єкт макроекономічного аналізу. Типи економічних систем.
2. Макроекономічні моделі: сутність та типи.
3. Основні макроекономічні показники.
4. Номінальний та реальний ВВП. Індекс цін та дефлятор. Інфлювання та дефліювання ВВП.
5. Рух та розподіл національного продукту.
6. Сутність сукупного попиту та його структура.
7. Споживчий попит та фактори, що на нього впливають. Дохід домогосподарств в структурі споживчого попиту.
8. Ринок ресурсів та його рівновага.
9. Сутність, суб'єкти, об'єкти та структура національного ринку.
10. Антикризова (кон'юнктурна) політика держави.
11. Фіскальна політика: суть, види, функції.
12. Проблеми збалансованості державного бюджету. Державний дефіцит та бюджетне обмеження.
13. Державний борг та його економічні цикли.
14. Грошова система: сутність, структура та основні елементи.
15. Інфляція: сутність, причини, види.
16. Зайнятість як макроекономічна проблема.
17. Безробіття: суть, види, причини та наслідки. Закон Оукена та крива Оукена.
18. Світове господарство і національна економіка. Рівноважний обсяг ВВП у відкритій економіці.
19. Платіжний баланс та його модель. Характеристика статей платіжного балансу.
20. Валютний курс: зміст, види та методи визначення.

VI. Історія економіки та економічної думки

1. Головні положення цивілізаційної парадигми суспільствознавства.

2. Типи господарських систем з позицій цивілізаційної парадигми.
3. Періодизація історичного розвитку господарських систем.
4. Загальна характеристика формування та розвитку світових цивілізацій.
5. Економічний розвиток українських земель в епоху середньовіччя (за часів Київської Русі).
6. Розвиток економічної думки в Україні в епоху раннього середньовіччя («Руська правда», «Повість временних літ»).
7. Господарський розвиток українських земель під владою Польщі та Литви.
8. Розвиток економічної думки епохи Середньовіччя (іслам про торгівлю, ідеї Ібн-Хальдуна).
9. Економічна роль міст країн Західної Європи (XI - XV ст.).
10. Розвиток товарно-грошових відносин, зародження та умови виникнення капіталістичного способу виробництва.
11. Значення демократичної, промислової та освітньої революцій у формуванні ринкового господарства.
12. Промислові революції (промисловий переворот).
13. Сутність ринкової системи господарювання.
14. Економічна думка про ринкове господарство (класична політична економія, соціалісти-утопісти, німецька історична школа, марксизм).
15. Світова економічна криза 1929-1933 рр. та економічні дослідження в цей період.
16. Етапи становлення Європейського Співтовариства.
17. Формування адміністративно-командної системи (індустріалізація, колективізація).
18. «Перебудова» і її наслідки для України.
19. Вступ України в СОТ: проблеми і перспективи.
20. Співробітництво України з міжнародними інтеграційними утвореннями.

ПРИКЛАДИ ТЕСТОВИХ ЗАПИТАНЬ

1. Предметом навчальної дисципліни «Економіка підприємства» є:

- 1) підприємство як первинна ланка економічної системи;
- 2) економічні відносини на рівні підприємства;
- 3) ефективність виробництва, шляхи і методи досягнення підприємством найкращих результатів при найменших затратах;
- 4) нормативно-правові акти, що регулюють ефективність виробництва.

2. Об'єктом вивчення навчальної дисципліни «Економіка підприємства» є:

- 1) економічні відносини з приводу виробництва продукції;
- 2) ефективність виробничої діяльності;
- 3) підприємство як первинна ланка економічної системи;
- 4) фінансова діяльність підприємств.

3. Укажіть головні джерела вивчення дисципліни «Економіка підприємства»:

- 1) Конституція України та інші законодавчо-нормативні акти, що регулюють економічні відносини;
- 2) офіційні статистичні дані та матеріали звітності окремих підприємств;
- 3) спеціальна наукова література та наукові статті в періодичних виданнях;
- 4) всі відповіді вірні.

4. Термін «економіка» дослівно з грецької мови означає:

- 1) закони господарювання;
- 2) використання ресурсів;
- 3) управління господарством;
- 4) пізнання закономірностей.

5. Суб'єктами праці є:

- 1) підприємства;
- 2) підприємці, робітники;
- 3) засоби праці;
- 4) предмети праці.

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Господарський кодекс України [Електронний ресурс] режим доступу:
<http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/436-15>

2. Андрійчук В.Г. Економіка підприємств агропромислового комплексу: [підручник] / В.Г. Андрійчук. – К. : КНЕУ, 2013. – 779 с.

3. Андрійчук В.Г. Економіка аграрних підприємств: [підручник] / В.Г. Андрійчук. – [2-ге вид., доп. і перероб.]. – К. : КНЕУ, 2002. – 624 с.

4. Дзюбик С. Основи економічної теорії : навч. посіб. / С. Дзюбик, О. Ривак. – [3-тє вид., переробл. і доповн.]. – К. : Знання, 2014. – 423 с.

5. Економіка підприємства: підручник / М.Г. Грещак, В.М. Колот, А.Н. Наливайко, С.Ф. Покропивний ; за ред. С.Ф. Покропивного – 2-ге вид., перероб. та допов. – К. ; КНЕУ, 2005. – 526 с.

6. Економіка підприємства: Навчальний посібник / С.М. Рогач, Н.М. Суліма, Л.М. Степасюк та ін. К.: : «ЦП «КОМПРИНТ»», 2015. – 392 с.

7. Економіка підприємства: Навчальний посібник (практикум) / С.М. Рогач, Н.М. Суліма, Л.М. Степасюк та ін. К.: : «ЦП «КОМПРИНТ»», 2016. – 488 с.;
8. Економіка підприємства: / В.І. Мацибора, Т.В. Мацибора, В.К. Збарський: [Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів]. – К.: Каравелла, 2012. – 328 с.
9. Жук М.В. Регіональна економіка: [Підручник] / Жук М.В – К.: ВЦ «Академія», 2008. – 416 с.
10. Маршалл А. Основы экономической науки / А. Маршалл ; [предисл. Дж. М. Кейнс ; пер. с англ. В. И. Бомкина, В. Т. Рысина, Р. И. Столпера]. – М. : Эксмо, 2007. – 832 с. – (Антология экономической мысли).
11. Регіональна економіка: Навч. посібн./ Збарський В.К., Мацибора В.І. та ін.; за ред. В.К. Збарського і В.І. Мацибори. – К.: Каравелла, 2012. – 280 с.
12. Чухно А. А. Економічна теорія : [у 2-х т.] / А. А. Чухно. – К. : ДННУ АФУ, 2010. – ISBN 978-966-2380-05-7. – Т. 1. – 512 с.
13. Чухно А. А. Економічна теорія : [у 2-х т.] / А. А. Чухно. – К. : ДННУ АФУ, 2010.
14. Шумпетер Й. А. Теория экономического развития. Капитализм, социализм и демократия / Йозеф Алоиз Шумпетер ; [предисл. В. С. Автономова ; пер. с нем. В. С. Автономова, М. С. Любского, А. Ю. Чепуренко ; пер. с англ. В. С. Автономова, Ю. В. Автономова, Л. А. Громовой, К. Б. Козловой, Е. И. Николаенко, И. М. Осадчей, И. С. Семененко, Э. Г. Соловьёва]. – М. : Эксмо, 2007. – 864 с. – (Антология экономической классики).
15. Офіційний сайт Міністерства економіки України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.me.gov.ua/>.

Голова фахової атестаційної комісії _____ Паска І.М.